

ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการร่างรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช 2558

ศึกษากรณี ความคิดเห็นของประชาชนในเขตจังหวัดมหาสารคาม

Public Opinion towards the Constitution of 2558 as a Case Study of Opinion of Mahasarakham Province

วิชณกร แก้วสีขาว และเชิงชาญ จงสมชัย

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษา 1) ความคิดเห็นของประชาชนในเขตจังหวัดมหาสารคาม ที่มีต่อการร่างรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช 2558 2) ข้อเสนอแนะของประชาชนในเขตจังหวัดมหาสารคาม ที่มีต่อการร่างรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช 2558 โดยศึกษาจากประชาชนในเขตจังหวัดมหาสารคาม จาก 3 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเขียงยืน อำเภอชื่นชม และอำเภอเมืองมหาสารคาม จำนวน 400 คน กลุ่มผู้ให้การสัมภาษณ์หรือกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก ได้แก่ ประชาชนในเขตจังหวัดมหาสารคาม จาก 3 อำเภอ โดยผู้ศึกษาได้คัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sample) จำนวน 30 คน ในพื้นที่ตำบลต่างๆ ที่แตกต่างกัน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า จำนวน 30 ข้อ แบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.8147 และแบบสัมภาษณ์สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษาปรากฏดังนี้ 1) ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการร่างรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช 2558 ศึกษากรณี ความคิดเห็นของประชาชนในเขตจังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับปานกลาง 3 ด้าน ระดับน้อย 1 ด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยคือ ด้านความรู้ความคิดเห็นเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญ ด้านเนื้อหาในร่างรัฐธรรมนูญ ด้านช่องทางการรับรู้เกี่ยวกับการร่างรัฐธรรมนูญ และ ด้านกระบวนการร่างรัฐธรรมนูญ 2) ข้อเสนอแนะของประชาชนในเขตจังหวัดมหาสารคาม ที่มีต่อการร่างรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช 2558 ศึกษากรณี ความคิดเห็นของประชาชน ในเขตจังหวัดมหาสารคาม พบว่า ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการร่างรัฐธรรมนูญมากกว่านี้ มีค่าความถี่มากที่สุด (21) รองลงมาคือ ให้นำการเมืองมีส่วนร่วมทุกฝ่าย (6) และต้องการให้ออกกฎหมายเกี่ยวกับสิทธิเสรีภาพของประชาชนมากกว่านี้ (4)

คำสำคัญ : ความคิดเห็นของประชาชน, ร่างรัฐธรรมนูญ

ABSTRACT

The purposes of this study were to study 1) public opinion towards the constitution of 2558 as a case study of opinion of Mahasarakham Province 2) The suggestion of public opinion towards the constitution of 2558 as a case study of opinion of Mahasarakham Province which studies the people from three districts, including Chiang Yuen, Chuen chom and Mueang Maha Sarakham of 400 people. The instrument is a rating scale questionnaire. The 30 article reliability of the questionnaire was 0.8147 and interview. The statistical analysis of the data use the mean and standard deviation. The study appears as follows: 1) Public opinion towards the constitution of 2558 as a case study of opinion of Mahasarakham Province overall is moderate. 2) The suggestion of public opinion towards the constitution of 2558 as a case study of opinion of Mahasarakham Province found that participation in the drafting of the most frequency (21), followed by the politicians involved parties (6). and want a law on the liberty of the people (4).

Keywords : public opinion, drafting of the constitution

ภูมิหลัง

รัฐธรรมนูญถือเป็นกฎหมายสูงสุดในการปกครองประเทศตามระบอบประชาธิปไตย ประเทศไทยมีรัฐธรรมนูญฉบับแรก เมื่อวันที่ 27 มิถุนายน พุทธศักราช 2475 ซึ่งเป็นวันที่รัฐธรรมนูญฉบับแรกของประเทศไทย และมีการแก้ไขเพิ่มเติมเรื่อยมาจนถึงรัฐธรรมนูญฉบับที่ 18 พุทธศักราช 2550 ซึ่งประกาศใช้เมื่อวันที่ 24 สิงหาคม พ.ศ. 2550 จัดร่างโดยสภาร่างรัฐธรรมนูญ (สสร.) ในระหว่าง พ.ศ. 2549-2550 ภายหลังการรัฐประหารในประเทศไทยโดยคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (คปค.) เมื่อวันที่ 19 กันยายน พ.ศ. 2549 ซึ่งต่อมาเปลี่ยนชื่อคณะเป็น คณะมนตรีความมั่นคงแห่งชาติ (คมช.) เมื่อวันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2550 ซึ่งเป็นระยะเวลารวม 75 ปี 1 เดือน 24 วัน จนเมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม 2557 เกิดการรัฐประหารของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ขึ้นอีก จึงมีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช 2557 ซึ่งเป็นผลมาจากการรัฐประหารของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ในครั้งนั้น จึงเท่ากับว่า เราใช้รัฐธรรมนูญโดยเฉลี่ย

“สี่ปีสี่เดือนต่อรัฐธรรมนูญหนึ่งฉบับ” ถือได้ว่าเป็นประเทศที่ใช้รัฐธรรมนูญเปลืองที่สุดในโลก และในจำนวนรัฐธรรมนูญทั้ง 19 ฉบับดังกล่าว นั้น รัฐธรรมนูญที่มีอายุการบังคับใช้ยาวนานที่สุด ได้แก่ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม พุทธศักราช 2475 (รัฐธรรมนูญฉบับที่ 2) ซึ่งมีระยะเวลาถึง 13 ปี 4 เดือน 29 วัน รองจากนั้น ก็เป็นรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2521 (รัฐธรรมนูญฉบับที่ 13) ซึ่งมีระยะเวลา 12 ปี 2 เดือน 1 วัน อันดับที่สาม ได้แก่ ธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พุทธศักราช 2502 (รัฐธรรมนูญฉบับที่ 7) ระยะเวลา 9 ปี 4 เดือน 23 วัน ส่วนรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 (รัฐธรรมนูญฉบับที่ 16) ซึ่งถูกยกเลิกไปเมื่อวันที่ 19 กันยายน 2549 นั้น มีอายุการใช้บังคับยาวนานที่สุดเป็นอันดับที่สี่คือ 8 ปี 11 เดือน 9 วัน (วนิดา แสงสารพันธ์. 2558 : 2-3)

รัฐธรรมนูญทุกฉบับที่ผ่านมา นั้น ได้มีการปรับปรุง แก้ไข ยกเลิก และประกาศใช้ใหม่โดยคณะรัฐบาล หรือคณะปฏิวัติ และคณะผู้ปกครองประเทศ ตามกาลสมัยตลอดมา ประชาชนไม่มีโอกาสได้เข้าไปมีส่วนร่วมแต่อย่างใด รัฐธรรมนูญอันเป็นกฎหมายสูงสุด

ที่ใช้ในการปกครองประเทศ ถูกผู้มีอำนาจทางการเมืองใช้เป็นเครื่องมือในการแสวงหาผลประโยชน์อย่างไม่ชอบธรรม แต่ชอบด้วยกฎหมาย เพราะผู้บังคับใช้กฎหมายเป็นผู้บัญญัติกฎหมายเสียเองแล้ว ก็ย่อมบัญญัติกฎหมายมาเพื่อผลประโยชน์ของตนเองและพวกพ้อง ประชาชนซึ่งถือว่าเป็นเจ้าของประเทศ นอกจากจะไม่ได้มีส่วนร่วมในการร่างรัฐธรรมนูญที่จะนำมาใช้ปกครองตนแล้ว มิหนำซ้ำยังถูกบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญนั้นทอนสิทธิ เสรีภาพและสวัสดิการถึงขั้นคุกคามถึงชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนด้วย (จตุรินทร์ ภิรมย์ภักดี. 2558 : 3)

รัฐธรรมนูญฉบับปีพุทธศักราช 2540 ถือเป็นรัฐธรรมนูญฉบับแรกในประเทศไทย ที่เปิดโอกาสให้ประชาชนทั้งประเทศเข้ามามีส่วนร่วมในการยกร่างโดยตลอด จนได้ชื่อว่าเป็น “รัฐธรรมนูญฉบับประชาชน” เพื่อให้เป็นพื้นฐานสู่การปฏิรูปการเมือง การปกครองให้ประชาชน มีส่วนร่วมในการปกครอง และตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ ตลอดจนปรับปรุงโครงสร้างทางการเมืองให้มีเสถียรภาพและประสิทธิภาพมากขึ้นกว่ารัฐธรรมนูญฉบับก่อนจึงนับได้ว่ารัฐธรรมนูญฉบับนี้ มีเนื้อหาสาระเปลี่ยนแปลงไปจากรัฐธรรมนูญในอดีตเป็นอย่างมาก เหตุผลสำคัญในการจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับปีพุทธศักราช 2540 นั้น เพื่อต้องการปฏิรูปการเมืองไทย เสียงเรียกร้องจากประชาชนให้มีการแก้ไขรัฐธรรมนูญฉบับปีพุทธศักราช 2534 ในมาตรา 211 เพื่อเปิดทางให้มีกระบวนการยกร่างรัฐธรรมนูญใหม่ โดยมีความต้องการที่จะลดอำนาจของผู้ปกครองและสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนเข้ามาแทนที่ เนื่องจากว่าในอดีตนั้น พลเมืองมีสิทธิและเสรีภาพน้อยมาก และไม่มีส่วนร่วมตัดสินใจทางการเมืองเลย ทั้งนี้จึงเป็นที่มาของรัฐธรรมนูญฉบับปีพุทธศักราช 2540 (พรชัย เลื่อนฉวี. 2546 : 7)

เมื่อวันที่ 19 กันยายน พ.ศ. 2549 เกิดเหตุการณ์รัฐประหารโดยคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (คปค.) ได้มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่ง

ราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) ปีพุทธศักราช 2549 มีการออกแบบกระบวนการจัดทำร่างรัฐธรรมนูญคล้ายกับกระบวนการจัดทำร่างรัฐธรรมนูญฉบับปีพุทธศักราช 2540 ไม่ว่าจะเป็นขั้นตอนของการสรรหาบุคคลที่จะมาทำการร่างรัฐธรรมนูญ ขั้นตอนของการร่างเนื้อหาสาระ บทบัญญัติ จนถึงขั้นตอนสุดท้ายคือ ขั้นตอนการลงประชามติ ต่างได้รับเสียงวิพากษ์วิจารณ์เป็นอย่างมาก ถึงขั้นตอนของการสรรหาสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญและคณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญ ซึ่งล้วนแล้วแต่อยู่ในกำกับของคณะมนตรีความมั่นคงแห่งชาติแทบทั้งสิ้น จนได้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับที่ 18 พุทธศักราช 2550 และประกาศใช้เมื่อวันที่ 24 สิงหาคม พ.ศ. 2550 (ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญ. 2558 : 5-6) และเมื่อตุลาคม 2556 เกิดวิกฤตการณ์ทางการเมืองเมื่อเกิดเหตุคัดค้านร่างพระราชบัญญัตินิรโทษกรรมฯ ส่งผลให้เกิดการจลาจลระหว่างประชาชนที่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยกับร่างพระราชบัญญัตินิรโทษกรรมฯ ฉบับดังกล่าว ทำให้เหตุการณ์ยิ่งทวีความรุนแรงซึ่งเกิดจากประชาชนทั้งสองฝ่ายมากยิ่งขึ้น จนในที่สุดทำให้ทหารได้เข้ายึดอำนาจโดยการรัฐประหารในประเทศไทยขึ้นเมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม 2557 เวลา 16:30 น. โดยคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) นับเป็นรัฐประหารครั้งที่ 13 ในประวัติศาสตร์ไทย (กองอำนวยการรักษาความสงบเรียบร้อย. 2557 : 2)

หลังรัฐประหาร มีประกาศให้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 สิ้นสุดลง ยกเว้นหมวด 2 คณะรัฐมนตรีรักษาการหมดอำนาจตลอดจนให้ยุบวุฒิสภา จนเมื่อวันที่ 22 กรกฎาคม 2557 มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช 2557 ซึ่งให้มีสภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่แทนสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา และรัฐสภา วันที่ 21 สิงหาคม 2557 สภาฯ มีมติเลือกพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นนายกรัฐมนตรี เมื่อพิจารณาจากคำปรารภของรัฐธรรมนูญ

แห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช 2557 จะเห็นได้ว่าการประกาศใช้รัฐธรรมนูญฉบับชั่วคราวนั้นมีเจตนารมณ์เพื่อจัดตั้งสภาขึ้นทำหน้าที่ในทางนิติบัญญัติ และให้มีคณะรัฐบาลบริหารราชการแผ่นดิน แก้ไขสถานการณ์อันวิกฤติให้กลับคืนสู่ภาวะปกติ จัดให้มีกฎหมายที่จำเป็นเร่งด่วน จัดตั้งสภาปฏิรูปแห่งชาติและองค์กรต่างๆ เพื่อให้มีการปฏิรูปในด้านการเมืองและด้านอื่นๆ และให้มีการยกย่องรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ที่วางกติกาการเมืองให้รัดกุม เหมาะสม ป้องกันและปราบปรามการทุจริต สามารถตรวจสอบการใช้อำนาจอธิปไตยอย่างมีประสิทธิภาพ รวดเร็ว และเป็นธรรม โดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช 2557 ได้มีการบัญญัติถึงกระบวนการ ขั้นตอน และกรอบระยะเวลาในการจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ไว้ คือ (1) การแต่งตั้งคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ตามมาตรา 32 บัญญัติให้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญขึ้นคณะหนึ่งให้แล้วเสร็จภายใน 15 วัน ประกอบด้วยกรรมการจำนวน 36 คน (2) การเสนอความเห็นหรือข้อเสนอแนะต่อคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญของสภาปฏิรูปแห่งชาติ ตามมาตรา 31(2) บัญญัติให้สภาปฏิรูปแห่งชาติเสนอความเห็นหรือข้อเสนอแนะต่อคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญภายใน 60 วัน (3) การยกย่องรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ตามมาตรา 34 ภายใน 120 วัน และ (4) การพิจารณาให้ความเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบร่างรัฐธรรมนูญ ตามมาตรา 37 วรรคสอง บัญญัติว่าเมื่อคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญได้แก้ไขเพิ่มเติมร่างรัฐธรรมนูญแล้ว ให้เสนอร่างรัฐธรรมนูญต่อสภาปฏิรูปแห่งชาติเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบร่างรัฐธรรมนูญนั้นทั้งฉบับ โดยสภาปฏิรูปแห่งชาติต้องมีมติภายใน 15 วัน นับแต่วันที่ได้รับร่างรัฐธรรมนูญจากคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ทั้งนี้ สภาปฏิรูปแห่งชาติจะแก้ไขเพิ่มเติมเนื้อความของร่างรัฐธรรมนูญนั้นมิได้ เว้นแต่เป็นข้อผิดพลาดที่มีสาระสำคัญ และคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเห็นชอบด้วยกับ

การแก้ไขเพิ่มเติมนั้น หรือเป็นกรณีที่คณะกรรมการการยกร่างรัฐธรรมนูญเห็นว่าจำเป็นต้องแก้ไขเพิ่มเติมเพื่อให้สมบูรณ์ขึ้น เมื่อสภาปฏิรูปแห่งชาติมีมติเห็นชอบด้วยกับร่างรัฐธรรมนูญแล้ว ให้ประธานสภาปฏิรูปแห่งชาตินำร่างรัฐธรรมนูญขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายภายใน 30 วันนับแต่วันที่สภาปฏิรูปแห่งชาติมีมติและเมื่อทรงลงพระปรมาภิไธยแล้ว ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาและใช้บังคับได้ โดยให้ประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ (สภานิติบัญญัติแห่งชาติ. 2558 : 2-3)

หากพิจารณาตั้งแต่กระบวนการแต่งตั้งคณะกรรมการการยกร่างรัฐธรรมนูญแล้ว ทำให้เกิดข้อสังเกตได้ว่าคณะกรรมการการยกร่างรัฐธรรมนูญไม่มีส่วนขอประชาชนเข้าร่วมแม้แต่น้อย ที่มาของคณะกรรมการการยกร่างรัฐธรรมนูญทั้งหมด มาจากการแต่งตั้งของคณะรักษาความสงบแห่งชาติเท่านั้น ซึ่งเท่ากับว่าประชาชนไม่ได้มีส่วนร่วมในการยกร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้แต่อย่างใด เพราะรัฐบาลที่มาจากการปฏิวัติยึดอำนาจไม่ได้ให้ความสำคัญในการมีส่วนร่วมของประชาชนแต่อย่างใด โดยไม่มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีการลงประชามติเพื่อแสดงความคิดเห็นเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหามันเมือง และเห็นชอบในการร่างรัฐธรรมนูญฉบับปี 2558 เลย ซึ่งหากเป็นเช่นนี้ก็เปรียบเสมือนว่ารัฐธรรมนูญฉบับนี้ไม่ได้มาจากความต้องการของประชาชนส่วนใหญ่โดยตรง เพราะไม่ได้นำความต้องการหรือข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะจากประชาชนไปพิจารณาในกระบวนการตรากฎหมายสูงสุดของประเทศเพื่อนำมาใช้ในการปกครองประเทศให้เป็นไปตามครรลองระบอบการปกครองประชาธิปไตย อันแท้จริง จากประเด็นปัญหาดังกล่าว ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2558 ว่าประชาชนส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจในรัฐธรรมนูญฉบับนี้มากน้อยเพียงใด ประเด็นเนื้อหาในร่างรัฐธรรมนูญเป็นอย่างไร ช่องทางรับรู้เกี่ยวกับการร่างรัฐธรรมนูญส่วนใหญ่มาจากไหน และ

มีกระบวนการร่างรัฐธรรมนูญอย่างไร เพื่อจะได้สะท้อนให้เห็นว่ารัฐธรรมนูญฉบับนี้ จะเป็นรัฐธรรมนูญที่ประชาชนต้องการและสามารถแก้ไขปัญหาต่างๆ ตามที่คณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ได้ประกาศว่า จะสามารถแก้ไขปัญหาความขัดแย้งของประชาชนและทำให้ประชาชนเกิดความปรองดองกัน และที่สำคัญจะสามารถวางรากฐานกฎหมายสูงสุดของประเทศซึ่งก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการเมือง กระตุ้นเศรษฐกิจ และแก้ไขปัญหาสังคมของประเทศให้บรรลุตามที่มุ่งหวังไว้มากน้อยเพียงใด

ความมุ่งหมายของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของประชาชนในเขตจังหวัดมหาสารคาม ที่มีต่อการร่างรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช 2558
2. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะของประชาชนในเขตจังหวัดมหาสารคาม ที่มีต่อการร่างรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช 2558

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษา

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการจัดทำและร่างรัฐธรรมนูญ ผู้ศึกษาได้นำความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญและกระบวนการร่างรัฐธรรมนูญ มาประยุกต์เป็นกรอบแนวคิดในการศึกษา ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการร่างรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช 2558 (ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการการยกร่างรัฐธรรมนูญ, 2558) ศึกษากรณีความคิดเห็นของประชาชนในเขตจังหวัดมหาสารคาม 4 ด้าน ดังนี้

1. ด้านความรู้ความคิดเห็นเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญ
2. ด้านเนื้อหาในร่างรัฐธรรมนูญ
3. ด้านช่องทางการรับรู้เกี่ยวกับการร่างรัฐธรรมนูญ
4. ด้านกระบวนการร่างรัฐธรรมนูญ

ขอบเขตของการศึกษา

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
 - 1.1 ประชากร (Population)
กลุ่มผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ประชาชนในเขตจังหวัดมหาสารคาม จาก 13 อำเภอ 133 ตำบล 1,804 หมู่บ้าน ที่อาศัยอยู่จริงในปี 2558 จำนวน 694,150 คน (กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย, 2557 : 7-13)
 - 1.2 กลุ่มตัวอย่าง (Sample) แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่

1.2.1 กลุ่มผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ประชาชนในเขตจังหวัดมหาสารคาม จาก 3 อำเภอ ที่มีจำนวนประชากรขนาดเล็ก กลาง ใหญ่ ที่อาศัยอยู่จริงในปี 2558 ได้แก่ อำเภอชื่นชม อำเภอเขียงยืน และอำเภอเมืองมหาสารคาม จำนวน 400 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sample) และทำการหาขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ ทาโร่ ยามาเน่ โดยการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) และการสุ่มแบบสะดวก (Convenience Sampling)

1.2.2 กลุ่มผู้ให้การสัมภาษณ์ หรือกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก ได้แก่ ประชาชนในเขตจังหวัดมหาสารคาม จาก 3 อำเภอ เป็นผู้ตอบแบบสอบถาม และมีความพร้อมที่จะให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ โดยผู้ศึกษาได้คัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sample) จำนวน 30 คน ในพื้นที่ตำบลต่างๆ ที่แตกต่างกันใน 3 อำเภอ

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการร่างรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช 2558 ศึกษากรณีความคิดเห็นของประชาชนในเขตจังหวัดมหาสารคาม ครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาแนวคิดทฤษฎี เอกสาร และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญ
2. แนวคิดเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญนิยม

3. กระบวนการขั้นตอนในการร่างรัฐธรรมนูญ (เปรียบเทียบฉบับ พ.ศ. 2540, 2550 และ 2558)

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้แบ่งเป็น 2 ลักษณะ ดังนี้

1. ข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative Data) เป็นแบบสอบถาม ใช้สำหรับสอบถามความคิดเห็นของประชาชนในเขตจังหวัดมหาสารคาม ที่มีต่อการร่างรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช 2558 แบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่

1.1 ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของประชาชนในเขตจังหวัดมหาสารคาม จาก 3 อำเภอ ได้แก่ อำเภอชนคม อำเภอเชียงยืน และอำเภอเมืองมหาสารคาม ลักษณะแบบสอบถาม เป็นแบบสำรวจรายการ (Checklist) มีจำนวน 5 ข้อ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน

1.2 ระดับความคิดเห็นของประชาชนในเขตจังหวัดมหาสารคาม ที่มีต่อการร่างรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช 2558 ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด แบ่งเป็น 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านความรู้ความคิดเห็นเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญ ด้านเนื้อหาในร่างรัฐธรรมนูญ ด้านช่องทางการรับรู้เกี่ยวกับการร่างรัฐธรรมนูญ และด้านกระบวนการร่างรัฐธรรมนูญ ด้านละ 8 ข้อ รวมทั้งสิ้น 32 ข้อ

1.3 ข้อเสนอแนะของประชาชนในเขตจังหวัดมหาสารคาม จาก 3 อำเภอ ได้แก่ อำเภอชนคม อำเภอเชียงยืน และอำเภอเมืองมหาสารคาม ที่มีต่อการร่างรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช 2558 เป็นคำถามแบบปลายเปิด จำนวน 4 ข้อ ในประเด็นความคิดเห็นเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญ เนื้อหาในร่างรัฐธรรมนูญ ช่องทางความเข้าใจเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญ และกระบวนการ

ร่างรัฐธรรมนูญ

2. ข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เป็นแบบสัมภาษณ์ ใช้สำหรับสัมภาษณ์ประชาชนในเขตอำเภอชนคม อำเภอเชียงยืน และอำเภอเมืองมหาสารคาม ต่อการร่างรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2558 โดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-dept. Interview) ซึ่งการสัมภาษณ์นั้นจะเป็นคำถามในลักษณะคำถามปลายเปิด (Open-Ended) คำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์จะเกี่ยวกับข้อกฎหมายมาตราใหม่ๆ ที่จะบรรจุลงในร่างรัฐธรรมนูญปี 2558

วิธีการสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ

1. การสร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล แบ่งเป็น 2 ลักษณะ ดังนี้

1.1 เครื่องมือเชิงปริมาณ (Quantitative Data) ผู้ศึกษาได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1.1.1 หลังจากผู้ศึกษาได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการจัดทำและร่างรัฐธรรมนูญ ผู้ศึกษาได้นำความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญและกระบวนการร่างรัฐธรรมนูญ มาประยุกต์เป็นกรอบในการสร้างแบบสอบถาม ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการร่างรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช 2558 ศึกษากรณีความคิดเห็นของประชาชนในเขตจังหวัดมหาสารคาม 4 ด้าน รวมทั้งสิ้น 30 ข้อ ดังนี้

1) ด้านความรู้ความคิดเห็นเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญ จำนวน 8 ข้อ

2) ด้านเนื้อหาในร่างรัฐธรรมนูญ จำนวน 8 ข้อ

3) ด้านช่องทางการรับรู้เกี่ยวกับการร่างรัฐธรรมนูญ จำนวน 8 ข้อ

4) ด้านกระบวนการร่างรัฐธรรมนูญ จำนวน 6 ข้อ

1.1.2 นำผลการศึกษาตาม

ข้อ 1.1 มาสร้างแบบสอบถาม โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน โดยพิจารณาเนื้อหาให้ครอบคลุมกับความมุ่งหมายและสมมติฐานการศึกษา

1.1.3 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นตามกรอบแนวคิดที่กำหนด นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ เพื่อพิจารณาความครบถ้วน ความถูกต้อง ให้ครอบคลุมเนื้อหาของการศึกษา เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขตามอาจารย์ที่ปรึกษาแนะนำเพิ่มเติม

1.1.4 ผู้ศึกษานำแบบสอบถามตามที่ปรับปรุงแล้วเสนอผู้มีประสบการณ์ ด้านการศึกษาค้นคว้าอิสระพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องและความเที่ยงตรงของเครื่องมือ ครอบคลุมเนื้อหาในเรื่องที่จะวัด

1.1.5 ปรับปรุงแก้ไขเนื้อหาแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้มีประสบการณ์ ด้านการศึกษาค้นคว้าอิสระให้คำแนะนำตรวจสอบความถูกต้องของแบบสอบถามอีกครั้ง

1.2 ข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ผู้ศึกษาได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1.2.1 หลังจากผู้ศึกษาได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการจัดทำและร่างรัฐธรรมนูญ ผู้ศึกษาได้นำความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญและกระบวนการร่างรัฐธรรมนูญ มาประยุกต์เป็นกรอบในการสร้างแบบสัมภาษณ์ประชาชนในเขตอำเภอขึ้นคม อำเภอเชียงยืน และอำเภอเมืองมหาสารคาม ประเด็นเกี่ยวกับข้อกฎหมายมาตราใหม่ๆ ที่จะบรรจุลงในรัฐธรรมนูญ ปี 2558 ว่าประชาชนมีความคิดเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยอย่างไร โดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-dept. Interview) ซึ่งการสัมภาษณ์นั้นจะเป็นคำถามในลักษณะคำถามปลายเปิด (Open-Ended)

1.2.2 นำผลการศึกษาตามข้อ 1.2.1 มาสร้างแบบสัมภาษณ์ จำนวน 4 ข้อ โดยพิจารณาเนื้อหาให้ครอบคลุมกับความมุ่งหมายและ

สมมติฐานการศึกษา

1.2.3 นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ เพื่อพิจารณาความครบถ้วน ความถูกต้อง ให้ครอบคลุมเนื้อหาของการศึกษา เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไข

1.2.4 นำแบบสัมภาษณ์ที่ปรับปรุงแก้ไขเนื้อหาตามข้อเสนอแนะอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระให้คำแนะนำแล้ว นำกลับมาให้ตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้ง

2. การหาคุณภาพเครื่องมือ

2.1 เครื่องมือเชิงปริมาณ (Quantitative Data) ผู้ศึกษาได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

2.1.1 นำแบบสอบถามที่สร้างเสนอต่อผู้มีประสบการณ์ด้านการศึกษาค้นคว้าอิสระ ประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม (IOC) โดยกำหนดเกณฑ์ การให้คะแนนดังนี้

ให้คะแนน +1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามเหมาะสมกับความมุ่งหมายของการศึกษา

ให้คะแนน 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามใช้ได้กับความมุ่งหมายของการศึกษา

ให้คะแนน -1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นไม่เหมาะสมกับความมุ่งหมายของการศึกษา

พบว่าข้อคำถามทุกข้อมีค่า IOC มากกว่า 0.5 ทุกระดับ

2.1.2 นำแบบสอบถามที่ได้รับความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระไปทดสอบใช้ (Try-Out) กับประชาชนในเขตอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน

2.1.3 หาคุณภาพของแบบสอบถามเป็นรายข้อ โดยการหาค่าจำแนก ด้วยวิธี Item-total Correlation ได้ค่า อำนาจจำแนก อยู่ระหว่าง 0.7931-0.8991

2.1.4 หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) โดยการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของ ครอนบาค (Cronbach) พบว่า แบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.8147

2.1.5 จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างต่อไป

2.2 ข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ผู้ศึกษาได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

2.2.1 นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระเพื่อพิจารณาความครบถ้วน ความถูกต้อง ให้ครอบคลุมเนื้อหาของการศึกษา เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไข

2.2.2 นำแบบสัมภาษณ์ที่ปรับปรุงแก้ไขเนื้อหาตามข้อเสนอแนะอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระให้คำแนะนำแล้ว นำกลับมาให้ตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้ง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาดำเนินการเก็บและรวบรวมข้อมูลตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ขอนหนังสือจากมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อขอความอนุเคราะห์จากนายกเทศมนตรีตำบลขึ้นชน เทศบาลตำบลเชียงยืน เทศบาลเมืองมหาสารคาม และนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอชื่นชม อำเภอเชียงยืน และอำเภอเมืองมหาสารคาม เพื่อขอเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

2. ผู้ศึกษานำส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

3. ข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative Data) ในการแจกแบบสอบถาม ผู้ศึกษาได้นำแบบสอบถามไปแจกด้วยตนเอง โดยการสุ่มแจกแบบสะดวกในพื้นที่ในตำบลต่างๆ ของแต่ละอำเภอทั้ง 3 อำเภอ (ดังตาราง

1) และชี้แจงรายละเอียดของวัตถุประสงค์การศึกษา และการตอบแบบสอบถามในแต่ละข้ออย่างชัดเจน แล้วรอรับแบบสอบถามกลับคืนทันทีเมื่อผู้ตอบแบบสอบถามตอบคำถามเสร็จ แล้วนำแบบสอบถามที่ได้ทั้งหมดกลับมาตรวจสอบจำนวนและความสมบูรณ์ของข้อมูล และเตรียมพร้อมในขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

4. ข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการสัมภาษณ์ประชาชน ในเขตอำเภอชื่นชม อำเภอเชียงยืน และอำเภอเมืองมหาสารคาม ที่มีข้อมูล ความคิด ความพร้อมตามกรอบความคิดในการศึกษาด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญ ด้านเนื้อหาในร่างรัฐธรรมนูญ ด้านช่องทางการรับรู้เกี่ยวกับการร่างรัฐธรรมนูญ และด้านกระบวนการร่างรัฐธรรมนูญ

สรุปผล

1. ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการร่างรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช 2558 ศึกษากรณี ความคิดเห็นของประชาชนในเขตจังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลางเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับปานกลาง 3 ด้าน ระดับน้อย 1 ด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยคือ ด้านความรู้ ความคิดเห็นเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญ ด้านเนื้อหาในร่างรัฐธรรมนูญ ด้านช่องทางการรับรู้เกี่ยวกับการร่างรัฐธรรมนูญ และ ด้านกระบวนการร่างรัฐธรรมนูญ

1.1 ด้านความรู้ความคิดเห็นเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรกคือ คณะกรรมการการร่างรัฐธรรมนูญปี 2558 มีนโยบายในการร่างฯ เพื่อเอื้อประโยชน์ให้กับประชาชนและสามารถแก้ไขให้เกิดความสงบสุขและแก้ไขปัญหามานานได้จริง ปัญหาทางการเมืองที่ผ่านมาในอดีตจนถึงปัจจุบัน รัฐธรรมนูญมีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงและทางอ้อมเป็นสำคัญ และบทบาทของชนชั้นนำไทยที่มีส่วนร่วมทางการเมืองทั้งในอดีตและปัจจุบัน มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลง

บทบัญญัติ เนื้อหา สาระของรัฐธรรมนูญฉบับปี 2558 เพียงใด ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญฉบับปี 2558 จะส่งผลเพื่อการลดทอนอำนาจของนักการเมืองที่มาจากการเลือกตั้งของประชาชนเพียงใด

1.2 ด้านเนื้อหาในร่างรัฐธรรมนูญ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรกคือ รัฐธรรมนูญปี 2558 จะเอื้อให้เกิดการรวมกลุ่มของนักการเมืองโดยธรรมชาติ โดยมีข้อกำหนดว่า ผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ต้องเป็นสมาชิกพรรคการเมืองหรือกลุ่มการเมือง ซึ่งหมายความว่า สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไม่จำเป็นต้องจัดตั้งพรรคการเมือง เป็นแต่เพียงการรวมกลุ่มอย่างหลวมๆ ก็ได้ เหมาะสมเพียงใด รัฐธรรมนูญปี 2558 ประเด็นนายกรัฐมนตรีนอกจากการเลือกของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แต่ไม่จำเป็นต้องมาจากการเลือกตั้ง เหมาะสมเพียงใด และประเด็นการใช้เกณฑ์การเลือกตั้ง สส. แบบเยอรมันที่ใช้ระบบ (Mixed-Member Proportional Representation-MMP) โดยใช้ระบบบัญชีรายชื่อแบบปิด คือ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จำนวน 450 คน มาจากการเลือกตั้งระบบเสียงข้างมาก 1 เขตต่อ 1 คน จำนวน 250 คน จะทำให้เขตเลือกตั้งใหญ่ขึ้นเพราะเปลี่ยนจากเดิม 375 เขต เหลือ 250 เขต และการเลือกตั้งแบบผสมเขตและสัดส่วนอีก จำนวน 200 คน โดยแบ่งเป็น 6 เขตทั่วประเทศ ซึ่งแต่ละภาคประชากรมีจำนวนไม่เท่ากัน ดังนั้นแต่ละเขตอาจมี ส.ส. จำนวนไม่เท่ากัน เหมาะสมเพียงใด ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ รัฐธรรมนูญปี 2558 ระบุที่มาของสมาชิกวุฒิสภา 200 คน จะต้องมาจาก 5 ช่องทาง คือ 1) 77 คนมาจากการเลือกตั้งจังหวัดละ 1 คน แต่ผู้สมัครต้องผ่านการกลั่นกรองจากคณะกรรมการจังหวัดผู้ทรงคุณวุฒิและคุณธรรม 10 คน 2) ผู้เคยเป็นปลัดกระทรวงหรือเทียบเท่า 10 คน และปลัดกระทรวงกลาโหม ผู้บัญชาการทหารสูงสุด หรือผู้บัญชาการ เหล่าทัพ 10 คน โดยเลือกกันเองในแต่ละประเภท 3) ตัวแทนสภาวิชาชีพ องค์การวิชาชีพ เลือกกันเอง 15 คน

4) ผู้แทนองค์กรด้านเกษตรกรรม ด้านแรงงาน ด้านวิชาการ ด้านชุมชน และด้านท้องถิ่น เลือกกันเอง 30 คน และ 5) ผู้ทรงคุณวุฒิและคุณธรรมด้านต่างๆ มาจากการสรรหา 58 คน ทั้งนี้คณะกรรมการสรรหาเป็นใครบ้าง มีที่มาอย่างไร ไม่ได้ระบุไว้ในรัฐธรรมนูญ มีความเหมาะสม

1.3 ด้านช่องทางการรับรู้เกี่ยวกับการร่างรัฐธรรมนูญ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรกคือ รับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับการร่างรัฐธรรมนูญจากข่าวโทรทัศน์ที่คณะรักษาความสงบแห่งชาติแถลงเป็นหลัก รับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับการร่างรัฐธรรมนูญจากเพื่อน คนรู้จักรอบตัว จากการวิพากษ์วิจารณ์และแสดง ความคิดเห็นเป็นหลัก และรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับการร่างรัฐธรรมนูญจากบทวิเคราะห์ วิจารณ์ทางเว็บไซต์บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเป็นหลัก ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ รับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับการร่างรัฐธรรมนูญจากการสัมมนาวิชาการเพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับสาระสำคัญและเจตนารมณ์การจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับปี 2558 ของหน่วยงานราชการต่างๆ เป็นหลัก

1.4 ด้านกระบวนการร่างรัฐธรรมนูญ โดยรวมอยู่ในระดับน้อย โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก คือรัฐบาลชุดคณะรักษาความสงบแห่งชาติควรทำประชาพิจารณ์ให้ประชาชนลงมติเห็นชอบในรัฐธรรมนูญฉบับนี้ทั่วประเทศเพียงใด กระบวนการร่างรัฐธรรมนูญปี 2558 เป็นไปตามระบอบประชาธิปไตยหรือไม่เพียงใด และคณะรักษาความสงบแห่งชาติควรจัดทำรัฐธรรมนูญ (ที่ประชาชนมีส่วนร่วม) เพื่อให้มีการเลือกตั้งโดยเร็วเพียงใด ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ เห็นด้วยกับการได้มาของคณะกรรมการการร่างรัฐธรรมนูญปี 2558 ชุดปัจจุบันเพียงใด

2. ข้อเสนอแนะของประชาชนในเขตจังหวัดมหาสารคาม ที่มีต่อการร่างรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช 2558 ศึกษากรณี ความคิดเห็นของประชาชน ในเขตจังหวัดมหาสารคาม พบว่า

ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการร่างรัฐธรรมนูญมากกว่านี้ มีค่าความถี่มากที่สุด (21) รองลงมาคือ ให้นักการเมืองมีส่วนร่วมทุกฝ่าย (6) ต้องการให้ออกกฎหมายเกี่ยวกับสิทธิเสรีภาพของประชาชนมากกว่านี้ (4) ควรนำมาบังคับใช้โดยเร็ว (3) ให้มีการออกเสียงประชามติ (2)

อภิปรายผล

1. ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการร่างรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช 2558 ศึกษากรณิความคิดเห็นของประชาชนในเขตจังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลางเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง 3 ด้าน ระดับน้อย 1 ด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยคือ ด้านความรู้ความคิดเห็นเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญ ด้านเนื้อหาในร่างรัฐธรรมนูญ ด้านช่องทางการรับรู้เกี่ยวกับการร่างรัฐธรรมนูญ และ ด้านกระบวนการร่างรัฐธรรมนูญ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะร่างรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช 2558 ยังมีความเห็นต่างและความขัดแย้ง กลไกต่าง ๆ ของรัฐธรรมนูญได้ก่อให้เกิดปัญหาทางการเมืองขึ้น โดยเฉพาะประเด็นที่มีการกล่าวขานกันมากกว่ากลไกของรัฐธรรมนูญทุกฉบับ แม้ว่าจะถูกสร้างขึ้นมาจากเจตนาอันดี แต่กลับเอื้อให้ผู้ที่ไม่ดีเข้ามาใช้อำนาจตามรัฐธรรมนูญฉบับนี้สามารถฉ้อฉล บิดเบือนเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญและสร้างให้เกิดเผด็จการทางรัฐสภาขึ้น ผู้นำของฝ่ายบริหารมีความเข้มแข็งมากเกินไปจนกระทั่งไม่สามารถตรวจสอบได้ กระทั่งในที่สุดกระแสการเรียกร้องให้มีการปฏิรูปทางการเมืองครั้งใหม่ขยายวงกว้างออกไปทั่วประเทศ ซึ่งรัฐธรรมนูญเป็นกุญแจสำคัญประการหนึ่งที่จะทำให้การปฏิรูปทางการเมืองประสบผลสำเร็จได้ ดังนั้น จึงเป็นความจำเป็นในตัวเองที่ประชาชนชาวไทยจะได้ทำความเข้าใจเรื่องของรัฐธรรมนูญให้มากที่สุดเท่าที่ตนเองจะพึงสามารถทำได้ ผลสำรวจสะท้อนให้เห็นว่าประชาชนส่วนใหญ่เห็นด้วยกับแนวทางต่างๆ โดยการปรับโครงสร้างทางการเมืองสำหรับวิกฤตทางสังคมและการเมืองไทยในปัจจุบัน

ทางออกของปัญหาอาจจะไม่ใช่อยู่ที่การแก้ไขรัฐธรรมนูญ ถ้าหากคนในสังคมไม่สามารถยอมรับความเห็นที่แตกต่างจากตนเองได้ ดังนั้นหลายฝ่ายทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน คงต้องร่วมกันหาทางออกของปัญหาการเมืองไทยที่แท้จริง เพื่อจะนำไปสู่สังคมที่มีความสุขต่อไป ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชีระวัฒน์ มอนโธสง (2554 : 67-68) ได้ศึกษาความรู้ความเข้าใจและทัศนคติเกี่ยวกับสิทธิเสรีภาพและหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช 2550 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา พบว่า ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิเสรีภาพและหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช 2550 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีความสัมพันธ์กับทัศนคติเกี่ยวกับเกี่ยวกับสิทธิเสรีภาพและหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช 2550

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการศึกษาค้างนี้

1.1 จากผลการวิจัยพบว่า บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญฉบับปี 2558 ที่จะส่งผลเพื่อการลดทอนอำนาจของนักการเมืองที่มาจากเลือกตั้งของประชาชน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความรู้ความเข้าใจ สร้างความตระหนักในเรื่องดังกล่าวให้มากกว่านี้ อาจทำได้โดยให้ผู้นำชุมชนเป็นสื่อกลาง และให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้น

1.2 จากผลการวิจัยพบว่า ปี 2558 ระบุนีติของสมาชิกวุฒิสภา 200 คน จะต้องมาจาก 5 ช่องทาง มาจากการสรรหา 58 คน ทั้งนี้คณะกรรมการสรรหาเป็นใครบ้าง มีที่มาอย่างไร ไม่ได้ระบุนิไวรัฐธรรมนูญ มีความเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะประชาชนยังขาดความรู้ความเข้าใจหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวให้มากขึ้น

1.3 จากการวิจัยพบว่า การรับรู้ข้อมูล

เกี่ยวกับการร่างรัฐธรรมนูญจากการสัมมนาวิชาการ เพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับสาระสำคัญและเจตนารมณ์ การจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับปี 2558 ของหน่วยงาน ราชการต่างๆ เป็นหลัก มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ทั้งนี้อาจ เป็นเพราะประชาชนส่วนใหญ่รับข้อมูลข่าวสารจาก ช่องทางอื่น ๆ ที่ไม่ใช่หน่วยงานราชการ รัฐบาล ควรกระจายข่าวสารหลาย ๆ ทาง เช่น สื่อสิ่งพิมพ์ โซเชียลมีเดีย เป็นต้น

1.4 จากผลการวิจัยพบว่า ความเห็น เกี่ยวกับการได้มาของคณะกรรมการร่าง รัฐธรรมนูญปี 2558 ชุดปัจจุบัน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด รัฐบาลควรเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม ค่อนข้างน้อย ถ้าหากประชาชนไม่เห็นชอบต่อร่าง รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน ก็ให้เริ่มต้นกระบวนการร่าง รัฐธรรมนูญใหม่

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ในการทำวิจัยครั้งต่อไปควรมีการ วิจัยในระดับจังหวัด ทุกอำเภอเพื่อที่จะได้เป็นแนวทาง ในการมีส่วนร่วม ในระดับนโยบายของจังหวัด

2.2 ควรทำการศึกษาเกี่ยวกับความ รู้ความเข้าใจในเรื่องทางการเมืองหรือการมีส่วนร่วมใน การร่างรัฐธรรมนูญของกลุ่มคนที่มีหน้าที่รับผิดชอบต่อ สังคมสูง เพื่อที่จะได้ทราบว่าบุคคลกลุ่มนี้มีความเอาใจ ใส่ต่อบ้านเมืองมากน้อยแค่ไหน และเป็นตัวอย่างของ ประชาชนได้มากน้อยเพียงใด

บรรณานุกรม

กองอำนวยการรักษาความสงบเรียบร้อย. **โครงสร้าง**

กองอำนวยการรักษาความสงบเรียบร้อย.

เอกสารออนไลน์. (<https://ilaw.or.th/taxonomy/term/1439>) สืบค้นเมื่อ 15 เมษายน 2558.

จตุรินทร์ ภิรมย์ภักดี. **บทเรียนจากรัฐธรรมนูญ. 2558** (<http://www.chutinant:posttodaycolumn.com>) สืบค้นเมื่อ 9 เมษายน 2558.

ธีระวัฒน์ มอนโฮง. **ความรู้ความเข้าใจและทัศนคติ เกี่ยวกับสิทธิเสรีภาพและหน้าที่ตาม รัฐธรรมนูญ พุทธศักราช 2550 ของ นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนขยาย โอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ร.ป.ม.ขอนแก่น: มหาวิทยาลัย ขอนแก่น, 2554.**

ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญ. **กระบวนการ ขั้นตอน และกรอบระยะเวลา จัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่. กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการสภา ผู้แทนราษฎร. 2558.**

พรชัย เลื่อนฉวี. **กฎหมายรัฐธรรมนูญและสถาบัน การเมือง. กรุงเทพฯ : คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, 2546.**

วนิดา แสงสารพันธ์. **หลักรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเข้า ข้อเสนอกฎหมายโดยประชาชน. กรุงเทพฯ : วิญญูชน, 2558.**

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ. **รายงานการพิจารณา ร่าง รัฐธรรมนูญ ฉบับปี 2558. กรุงเทพฯ : สภานิติบัญญัติแห่งชาติ, 2558.**

